

BÁO CÁO

Kết quả giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về công tác quy hoạch trên địa bàn tỉnh Quảng Bình kể từ Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành

Thực hiện Nghị quyết số 09/2021/QH15 ngày 25/7/2021 của Quốc hội về Chương trình giám sát của Quốc hội năm 2022; Nghị quyết số 19/2021/QH15 ngày 27/7/2021 của Quốc hội về thành lập Đoàn giám sát “Việc thực hiện chính sách, pháp luật về công tác quy hoạch kể từ khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành” và Kế hoạch số 10/KH-ĐGS ngày 12/10/2021 của Đoàn giám sát của Quốc hội về giám sát chuyên đề nói trên; ngày 15/11/2021, Trưởng Đoàn đại biểu Quốc hội (ĐBQH) tỉnh Quảng Bình đã ban hành Quyết định số 41/QĐ-TrĐDBQH thành lập Đoàn giám sát “*Việc thực hiện chính sách, pháp luật về công tác quy hoạch trên địa bàn tỉnh Quảng Bình kể từ khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành*”. Thành viên Đoàn giám sát bao gồm các ĐBQH thuộc Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình công tác tại địa phương, đại diện Ban Thường trực UBMTTQVN tỉnh, đại diện lãnh đạo Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND tỉnh, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Văn phòng Đoàn ĐBQH và HĐND tỉnh. Đồng chí Bí thư Tỉnh ủy, Trưởng Đoàn ĐBQH tỉnh trực tiếp làm Trưởng Đoàn giám sát; đồng chí Phó Trưởng Đoàn ĐBQH chuyên trách làm Phó Trưởng Đoàn giám sát.

Ngay sau khi thành lập, Đoàn giám sát đã ban hành Kế hoạch số 42/KH-ĐGS ngày 15/11/2021 để tổ chức giám sát chuyên đề nói trên. Tại Kế hoạch này, Đoàn giám sát đã nêu rõ mục đích, yêu cầu của việc giám sát, trong đó nhấn mạnh việc xem xét, đánh giá khách quan, trung thực, toàn diện kết quả triển khai thực hiện Luật Quy hoạch, Nghị quyết của Quốc hội và Ủy ban Thường vụ Quốc hội (UBTVQH), các luật, pháp lệnh sửa đổi, bổ sung một số điều có liên quan đến quy hoạch của chính quyền địa phương cấp tỉnh và các cơ quan có liên quan trên địa bàn tỉnh Quảng Bình kể từ khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành. Đặc biệt lưu ý phát hiện những tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc và nguyên nhân; làm rõ trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân người đứng đầu trong việc chậm tiến độ lập quy hoạch, lãng phí nguồn lực, chất lượng quy hoạch chưa cao, tác động tiêu cực đến phát triển kinh tế - xã hội, hoạt động đầu tư, kinh doanh trên địa bàn tỉnh (nếu có) để đề xuất phương án xử lý nhằm khắc phục các tồn tại, đẩy nhanh tiến độ xây dựng, thẩm định và phê duyệt các quy hoạch thời kỳ 2021 – 2030 làm cơ sở để thực hiện; đồng thời kiến nghị, đề xuất các cơ quan ban hành Luật, Nghị định, Thông tư hướng dẫn thực hiện Luật Quy hoạch sửa đổi, bổ sung một số nội dung để

phù hợp với thực tiễn, tạo điều kiện thuận lợi và nâng cao hiệu quả trong quá trình thực thi chính sách pháp luật về công tác quy hoạch trên địa bàn tỉnh Quảng Bình nói riêng và cả nước nói chung.

Cũng tại Kế hoạch này, Đoàn giám sát đặt ra yêu cầu phải xác định cụ thể đối tượng giám sát, lựa chọn các vấn đề có trọng tâm, trọng điểm và các hình thức giám sát phù hợp để thực hiện giám sát chuyên sâu nhằm bảo đảm mục đích giám sát và phù hợp với tình hình phòng, chống dịch bệnh Covid-19; bảo đảm đúng tiến độ, chất lượng, hiệu quả, tránh hình thức, gây lãng phí, tốn kém.

Thực hiện Kế hoạch đề ra, từ đầu tháng 11/2021 Đoàn giám sát xây dựng đề cương báo cáo giám sát gửi đến các đối tượng chịu sự giám sát, bao gồm Ủy ban nhân dân (UBND) tỉnh Quảng Bình; các sở, ngành có liên quan, gồm Sở Kế hoạch và Đầu tư, Sở Tài Nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng, Sở Giao thông vận tải, Sở Công Thương, Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn và UBND các huyện, thị xã, thành phố trên địa bàn tỉnh.

Trong tháng 12/2021 và nửa đầu tháng 01/2022, Đoàn giám sát đã tiến hành giám sát qua văn bản báo cáo của UBND tỉnh và các cơ quan, tổ chức chịu sự giám sát; tiến hành làm việc, giám sát trực tiếp tại một số cơ quan sở, ngành, địa phương thuộc đối tượng chịu sự giám sát để nắm thêm tình hình, thông tin; tổng hợp kết quả giám sát; xây dựng dự thảo Báo cáo kết quả giám sát; tổ chức họp Đoàn giám sát để thảo luận, xem xét thông qua Dự thảo báo cáo và giúp Đoàn ĐBQH tỉnh hoàn thiện báo cáo gửi Đoàn Giám sát của UBTWQH.

Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình báo cáo Đoàn giám sát của Quốc hội về kết quả giám sát việc thực hiện chính sách, pháp luật về công tác quy hoạch trên địa bàn tỉnh Quảng Bình kể từ khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành. Nội dung cụ thể như sau:

PHẦN I

TÌNH HÌNH TRIỂN KHAI THỰC HIỆN CHÍNH SÁCH, PHÁP LUẬT VỀ CÔNG TÁC QUY HOẠCH

I. Về công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021 - 2030

1. Kết quả đạt được

1.1. Văn bản chỉ đạo điều hành

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, tỉnh Quảng Bình là một trong những địa phương chú trọng quan tâm đến công tác quy hoạch tỉnh khá sớm; các cơ quan chức năng có thẩm quyền trên địa bàn tỉnh đã ban hành nhiều văn bản để kịp thời chỉ đạo, điều hành công tác quy hoạch tỉnh, nhất là đối với công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch theo quy định của pháp luật.

- Trước khi Luật Quy hoạch 2017 có hiệu lực thi hành: Tỉnh đã chủ động báo cáo và xin chủ trương của Thủ tướng Chính phủ về điều chỉnh Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế xã hội tỉnh đến năm 2020 theo quy định của Nghị định

92/2006/NĐ-CP ngày 07/9/2006 của Chính phủ; và đã được đồng ý tại Công văn số 10359/VPCP-KTTH ngày 30/11/2016 của Văn phòng Chính phủ; Trên cơ sở đó, Tỉnh ủy và UBND tỉnh Quảng Bình đã kịp thời ban hành các văn bản chỉ đạo, điều hành công tác quy hoạch trên địa bàn tỉnh, như: Kế hoạch số 577/KH-UBND ngày 07/4/2017 của UBND tỉnh về Điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050; Quyết định số 594/QĐ/TU ngày 14/04/2017 của Tỉnh ủy về việc thành lập Ban Chỉ đạo xây dựng Quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội tỉnh đến năm 2030, tầm nhìn đến 2050; Quyết định số 1278/QĐ-UBND ngày 18/4/2017 của UBND tỉnh về việc thành lập Tổ Công tác triển khai điều chỉnh Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Thực hiện Kế hoạch số 577/KH-UBND, Ban Chỉ đạo và Tổ Công tác đã tiến hành nhiều hoạt động để chỉ đạo, điều hành công tác điều chỉnh quy hoạch tổng thể về kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh và bước đầu đã có một số kết quả.

- Sau khi Luật Quy hoạch năm 2017 được ban hành, căn cứ quy định tại Luật Quy hoạch, ngày 18/4/2019, UBND tỉnh Quảng Bình đã ban hành Quyết định số 1344/QĐ-UBND điều chỉnh tên Dự án quy hoạch nói trên thành “Quy hoạch tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050” (sau đây viết tắt là Quy hoạch tỉnh). Theo đó, Tỉnh ủy và UBND tỉnh Quảng Bình đã ban hành nhiều văn bản để chỉ đạo, điều hành công tác quy hoạch tỉnh theo quy định của Luật Quy hoạch và các văn bản hướng dẫn thi hành; trong đó đã chú trọng ban hành văn bản quy định về việc lập, thẩm định, trình phê duyệt nhiệm vụ Quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021 -2030, tầm nhìn đến năm 2050; các văn bản chỉ đạo, điều hành rà soát tiến độ xây dựng Quy hoạch và báo cáo công tác quy hoạch theo Kế hoạch số 577/KH-UBND để kịp thời điều chỉnh các nội dung theo Luật Quy hoạch; kiện toàn lại Tổ Công tác, thành lập Tổ giúp việc liên ngành; chỉnh sửa, bổ sung hoàn thiện Quy hoạch thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; triển khai nhiệm vụ Quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021- 2030. Tiếp đó, sau khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 616/QĐ-TTg ngày 07/5/2020 về phê duyệt nhiệm vụ lập quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Quảng Bình cũng đã kịp thời ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, điều hành công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch theo quyết định trên của Thủ tướng Chính phủ và các quy định pháp luật, các hướng dẫn của bộ, ngành liên quan.

Để công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch được triển khai đồng bộ và có hiệu quả; căn cứ chức năng, nhiệm vụ, UBND tỉnh Quảng Bình đã giao Sở Kế hoạch và Đầu tư làm chủ đầu tư thực hiện Dự án “Quy hoạch tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050”; ban hành kịp thời nhiều văn bản để giao nhiệm vụ cho các sở, ban, ngành và UBND các huyện, thị xã, thành phố trong tỉnh nhằm tổ chức triển khai, thực hiện đảm bảo quy định của pháp luật về quy hoạch và đáp ứng tiến độ; qua đó, đẩy nhanh tiến độ và nâng cao chất lượng công tác lập Quy hoạch tỉnh Quảng Bình.

Nhìn chung, việc ban hành văn bản chỉ đạo, điều hành công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch được các cơ quan chức năng trên địa bàn tỉnh Quảng

Bình quan tâm thực hiện đúng thẩm quyền; có căn cứ pháp lý đầy đủ; đảm bảo tiến độ về thời gian ban hành; có sự đồng bộ, thống nhất, đảm bảo chất lượng về mặt nội dung nên quá trình triển khai áp dụng thực hiện không có vướng mắc, tạo ra những chuyển biến tích cực, hiệu quả trong công tác lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch tỉnh.

(Có thống kê chi tiết các văn bản tại Mục I Phụ lục I kèm theo)

1.2. Về tiến độ triển khai thực hiện lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch tỉnh

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, quá trình triển khai thực hiện lập, thẩm định, phê duyệt quy hoạch tỉnh trên địa bàn tỉnh Quảng Bình về cơ bản đảm bảo tiến độ theo kế hoạch đề ra và đảm bảo các quy định pháp luật. Cụ thể:

- *Giai đoạn trước khi Thủ tướng Chính phủ phê duyệt nhiệm vụ lập quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050 tại Quyết định số 616/QĐ-TTg ngày 07/5/2020:*

Ngày 23/6/2017, UBND tỉnh Quảng Bình ban hành Quyết định số 2228/QĐ-UBND phê duyệt đề cương nhiệm vụ và dự toán chi phí thực hiện điều chỉnh Quy hoạch kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050; trong đó, UBND tỉnh đã giao Sở Kế hoạch và Đầu tư làm chủ đầu tư thực hiện Dự án điều chỉnh Quy hoạch; ký kết hợp đồng với đơn vị tư vấn McKinsey&Company Việt Nam có đầy đủ năng lực thực hiện. Trình tự, thủ tục lựa chọn tư vấn được thực hiện theo quy định của Luật Đấu thầu. Giao các sở, ban, ngành, địa phương có trách nhiệm cung cấp tài liệu liên quan thuộc ngành, lĩnh vực, địa bàn phụ trách theo dõi cho đơn vị tư vấn để nghiên cứu tích hợp vào quy hoạch tỉnh; đồng thời phối hợp với đơn vị tư vấn triển khai rà soát, điều chỉnh và lập quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; tham gia góp ý đối với các báo cáo quy hoạch theo từng giai đoạn Dự án.

Bắt đầu từ tháng 08/2017 tỉnh Quảng Bình triển khai lập quy hoạch. Quá trình triển khai lập quy hoạch, đơn vị tư vấn McKinsey&Company Việt Nam đã trực tiếp làm việc nhiều lần với các sở, ban, ngành, địa phương; các tổ chức, doanh nghiệp, người dân trên địa bàn để khảo sát, thu thập thông tin, số liệu, tài liệu phục vụ rà soát, điều chỉnh Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2020 và lập Quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Sở Kế hoạch và Đầu tư tổ chức nhiều buổi làm việc và gửi văn bản lấy ý kiến góp ý của các sở, ban, ngành địa phương. Báo cáo dự thảo lần đầu được hoàn thiện báo cáo UBND tỉnh ngày 07/3/2018 *(Vào thời điểm các quy định của Luật Quy hoạch 2017 về lập, thẩm định quy hoạch cấp quốc gia, quy hoạch vùng, quy hoạch tỉnh có hiệu lực thi hành).*

Tuy nhiên, do quá trình thực hiện có sự chuyển tiếp giữa Nghị định 92/2006/NĐ-CP và Luật Quy hoạch năm 2017 nên gặp phải những khó khăn nhất định; vào thời điểm nói trên do chưa có Nghị định và Thông tư hướng dẫn thi hành Luật Quy hoạch nên tỉnh đã rất lúng túng trong việc thực hiện; chưa biết cụ thể

các quy hoạch ngành, lĩnh vực nào phải tích hợp vào quy hoạch tỉnh và mức độ tích hợp như thế nào nên tiến độ triển khai có phần bị chững lại để chờ hướng dẫn.

Trước bất cập nói trên, nếu chờ nghị định, thông tư hướng dẫn sẽ tạo sự gián đoạn, làm kéo dài thời gian thực hiện, gây khó khăn trong việc xây dựng quy hoạch; vì vậy, thực hiện chỉ đạo của Tỉnh ủy, UBND tỉnh Quảng Bình đã bám sát các nội dung, yêu cầu quy định trong dự thảo Luật, Nghị định và các văn bản hướng dẫn liên quan đến quy hoạch tỉnh, phối hợp với đơn vị tư vấn để chỉ đạo tiếp tục xây dựng Quy hoạch; trong đó đã chú trọng lấy ý kiến đóng góp của các thành viên Ban Chỉ đạo, Tổ công tác, Bộ ban ngành và các đơn vị có liên quan, Sở Kế hoạch và Đầu tư cùng với đơn vị Tư vấn tiếp tục chỉnh sửa, hoàn chỉnh Quy hoạch.

- Sau khi Thủ tướng Chính phủ phê duyệt nhiệm vụ lập quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021- 2030, tầm nhìn đến năm 2050:

Như đã trình bày ở trên, sau khi Luật Quy hoạch được ban hành hành, Dự án được đổi tên thành “Quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050”. Đặc biệt, sau khi Chính phủ ban hành Nghị định số 37/2019/NĐ-CP ngày 07/5/2019 quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Quy hoạch, UBND tỉnh Quảng Bình đã chỉ đạo hoàn thành việc xây dựng nhiệm vụ Quy hoạch tỉnh trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt nhiệm vụ theo quy định của Luật Quy hoạch và trình Hội đồng thẩm định Quốc gia ngày 21/2/2020. Ngày 07/5/2020, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 616/QĐ-TTg phê duyệt Nhiệm vụ lập Quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Trên cơ sở đó, UBND tỉnh Quảng Bình đã tích cực chỉ đạo, đôn đốc đơn vị tư vấn tiếp thu, chỉnh sửa báo cáo quy hoạch phù hợp với Đề cương, nhiệm vụ mới; chỉ đạo Sở Kế hoạch và Đầu tư phối hợp với đơn vị tư vấn và các sở, ban, ngành cấp tỉnh, UBND các huyện, thị xã, thành phố tiến hành rà soát, bổ sung các nội dung theo nhiệm vụ lập quy hoạch được phê duyệt. Theo đó, các sở, ban, ngành cấp tỉnh, UBND các huyện, thị xã, thành phố đã tích cực, khẩn trương tiến hành rà soát và đề xuất bổ sung các nội dung gửi Sở Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp, gửi đơn vị tư vấn để tích hợp và hoàn thiện dự thảo quy hoạch đảm bảo thời gian, đúng quy trình, thủ tục.

- Về quá trình lấy ý kiến góp ý quy hoạch

Thực hiện quy định tại Điều 32, Nghị định 37/2019/NĐ-CP về việc lấy ý kiến góp ý quy hoạch, ngày 03/6/2020, UBND tỉnh đã có Văn bản số 950/UBND-TH ngày 03/6/2020 gửi lấy ý kiến các bộ, cơ quan ngang bộ có liên quan, UBND các tỉnh trong vùng và liên kết về báo cáo Quy hoạch tỉnh và đã nhận được nhiều ý kiến góp ý hết sức cần thiết. Bên cạnh đó, trong quá trình hoàn thiện Báo cáo Quy hoạch tỉnh, Sở Kế hoạch và Đầu tư đã tham mưu UBND tỉnh tổ chức nhiều cuộc họp và có nhiều văn bản lấy ý kiến góp ý của các sở, ban, ngành, địa phương, đơn vị liên quan; đồng thời lấy ý kiến UBMTTQVN tỉnh; đăng tải Quy hoạch trên

Trang thông tin điện tử của Sở Kế hoạch và Đầu tư để lấy ý kiến cộng đồng dân cư theo quy định.

- Tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý và trình thẩm định Quy hoạch tỉnh

Sau khi tổng hợp các ý kiến góp ý của các bộ, ngành, các địa phương và các cơ quan chức năng liên quan, do yêu cầu chỉnh sửa, bổ sung nội dung theo quy định của Luật Quy hoạch, Nghị định số 37/2019/NĐ-CP và hướng dẫn chuyên ngành riêng của các bộ, ngành, UBND tỉnh Quảng Bình đã giao nhiệm vụ cho các sở, ngành, địa phương của tỉnh thực hiện hoàn chỉnh dự thảo báo cáo Quy hoạch tỉnh, trong đó phân công nhiệm vụ cụ thể cho các đơn vị để hoàn thiện báo cáo Quy hoạch theo đúng các nội dung quy định của Luật Quy hoạch, các văn bản hướng dẫn và ý kiến đóng góp của các bộ, ngành Trung ương; đồng thời trong thời gian này tỉnh cũng tích cực tham khảo kinh nghiệm từ các tỉnh Hà Tĩnh, Bắc Giang sau khi 2 tỉnh trên được tổ chức thẩm định quy hoạch tỉnh.

Ngày 16/7/2021, Ban Chỉ đạo xây dựng Quy hoạch tỉnh đã tổ chức họp cho ý kiến; ngày 22/7/2021, Văn phòng Tỉnh uỷ Quảng Bình đã ban hành Thông báo số 44-TB/VPTU thông báo kết luận của đồng chí Bí thư Tỉnh uỷ tại cuộc họp, trong đó đặt ra yêu cầu cần tiếp tục bổ sung, hoàn thiện dự thảo báo cáo Quy hoạch tỉnh.

Ngày 22/9/2021, UBND tỉnh Quảng Bình đã có Công văn số 2045/UBND-TH về việc thống nhất nội dung Hồ sơ trình thẩm định Quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Trên cơ sở Hồ sơ trình thẩm định Quy hoạch tỉnh Quảng Bình kèm theo Tờ trình số 2599/TTr-KHĐT ngày 23/9/2021 của Sở Kế hoạch và Đầu tư; Hội đồng thẩm định Quy hoạch tỉnh đã ban hành Kế hoạch thẩm định số 7179/KH-HĐTĐ ngày 20/10/2021; Công văn số 7180/HĐTĐ-QLQH ngày 20/10/2021 về việc tham gia ý kiến thẩm định đối với Quy hoạch tỉnh Quảng Bình; Công văn số 7181/HĐTĐ-QLQH ngày 20/10/2021 về việc tham gia ý kiến phản biện đối với Quy hoạch tỉnh Quảng Bình gửi các cơ quan, tổ chức liên quan yêu cầu thẩm định và phản biện.

1.3. Đánh giá chung về kết quả đạt được của việc lập, thẩm định và quyết định quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021 - 2030

Quảng Bình là một trong những địa phương đầu tiên lập Quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050. Thời điểm bắt đầu triển khai lập quy hoạch là giai đoạn chuyển tiếp từ quy định cũ (Nghị định số 92/2006/NĐ-CP của Chính phủ) sang quy định mới theo Luật Quy hoạch năm 2017 nên gặp rất nhiều khó khăn, vướng mắc. Tuy vậy, quá trình triển khai thực hiện, tỉnh Quảng Bình đã linh hoạt, nhạy bén trong việc vận dụng các giải pháp thích hợp để công tác quy hoạch không bị gián đoạn; đặc biệt đã biết bám sát các nội dung, yêu cầu quy định trong dự thảo Luật và dự thảo Nghị định hướng dẫn thi hành Luật để kịp thời triển khai quy hoạch tỉnh theo quy định mới. Việc lập đề cương, dự toán và phân bổ kinh phí, lựa chọn tư vấn lập quy hoạch, thực hiện trình tự, thủ tục trong hoạt động xây dựng quy hoạch và việc phối hợp với bộ, ngành Trung ương và giữa các sở, ban, ngành, địa phương được thực hiện đảm bảo quy định.

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, nhờ chủ động, linh hoạt, kết hợp sự quan tâm hỗ trợ của các bộ, ngành và sự làm việc hết sức khẩn trương, trách nhiệm của các sở, ban, ngành, địa phương và đơn vị tư vấn nên trong việc triển khai lập Quy hoạch tỉnh đã đạt được một số kết quả nhất định. Quảng Bình là một trong những tỉnh đầu tiên trong cả nước thực hiện trình thẩm định Quy hoạch tỉnh. Nội dung Quy hoạch tỉnh đảm bảo theo quy định của Luật Quy hoạch, Nghị định số 37/2019/NĐ-CP ngày 07/5/2019 của Chính phủ, nhiệm vụ lập quy hoạch đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và hướng dẫn của Bộ Kế hoạch và Đầu tư tại Công văn số 373/BKHĐT-QLQH ngày 22/01/2021.

2. Tồn tại, hạn chế

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy bên cạnh những kết quả cơ bản đạt được, vẫn còn một số tồn tại, hạn chế nhất định.

- Trước hết, đối với việc ban hành các văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản chỉ đạo điều hành:

+ Công tác lập Quy hoạch tỉnh có nhiều điểm mới so với lập quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội trước đây, cả về quy trình và nội dung quy hoạch, trong khi đó sau khi Luật Quy hoạch có hiệu lực thi hành, do việc ban hành các văn bản hướng dẫn chưa được kịp thời nên quá trình triển khai còn rất lúng túng, nhất là đối với các địa phương đang triển khai thực hiện trước khi Luật Quy hoạch có hiệu lực như tỉnh Quảng Bình. Cụ thể, công tác rà soát, điều chỉnh và lập quy hoạch bắt đầu triển khai từ năm 2017, trong đó nội dung quy hoạch tỉnh được thực hiện theo quy định của Luật Quy hoạch; tuy nhiên đến 07/5/2019, Chính phủ mới ban hành Nghị định số 37/2019/NĐ-CP hướng dẫn thi hành Luật Quy hoạch. Việc tích hợp tất cả các quy hoạch ngành, lĩnh vực trước đây (của các ngành kinh tế, kỹ thuật, xã hội, văn hóa, môi trường, đất đai, quốc phòng, an ninh...) vào Quy hoạch tỉnh đã phát sinh thêm một khối lượng công việc rất lớn trong khi các Quy hoạch cấp Quốc gia, Quy hoạch ngành quốc gia, Quy hoạch vùng chưa được xây dựng và phê duyệt, các bộ, ngành chưa xây dựng và ban hành các định hướng phát triển ngành, nên việc triển khai tích hợp các ngành, lĩnh vực vào Quy hoạch tỉnh gặp nhiều khó khăn, vướng mắc.

+ Một số văn bản của Chính phủ, các bộ, ngành Trung ương quy định, hướng dẫn cụ thể, chi tiết các phương án tích hợp vào quy hoạch tỉnh nhưng khó thực hiện trong thực tế, nên cách hiểu về nội dung, mức độ chi tiết của các quy hoạch còn có sự khác nhau, đặc biệt là nội dung, mức độ chi tiết của quy hoạch tỉnh; một số quan điểm yêu cầu mức độ tích hợp Quy hoạch tỉnh quá chi tiết, vừa khó cho việc lập quy hoạch tỉnh, vừa dễ tạo vướng mắc trong quá trình thực hiện sau này. Chẳng hạn, theo quy định tại Điều 28, Nghị định số 37/2019/NĐ-CP và hướng dẫn tại Văn bản số 373/BKHĐT-QLQH ngày 22/01/2021, một số nội dung còn chung chung như phương án tổ chức lãnh thổ khu vực nông thôn, phát triển các vùng sản xuất nông nghiệp tập trung; phương án phân bố hệ thống điểm dân cư; phương án phát triển những khu vực khó khăn, đặc biệt khó khăn, những khu vực có vai trò động lực trên địa bàn tỉnh; trong khi một số nội dung quá chi tiết như phương án

phân bổ và khoanh vùng đất đai theo khu chức năng và theo loại đất đến từng đơn vị hành chính cấp huyện, phương án phát triển các khu xử lý chất thải liên huyện...

+ Mặc dù Luật Quy hoạch và Nghị định số 37/2019/NĐ-CP của Chính phủ đã quy định rõ nội dung, quy trình lập Quy hoạch tỉnh, tuy nhiên, thời gian qua, một số bộ, ngành tham mưu Chính phủ ban hành một số Nghị định hoặc trực tiếp ban hành các văn bản hướng dẫn đã làm phát sinh thêm trình tự, thủ tục hay yêu cầu phải xây dựng thêm nội dung khác, không thống nhất với Luật Quy hoạch, gây khó khăn cho các địa phương. Cụ thể, Nghị định số 148/2020/NĐ-CP của Chính phủ quy định phải lập và gửi hồ sơ phương án phân bổ khoanh vùng đất đai lấy ý kiến Bộ Tài nguyên và Môi trường trước khi tích hợp vào Quy hoạch tỉnh; Văn bản số 3415/BCT-CTĐP của Bộ Công Thương yêu cầu Sở Công Thương báo cáo UBND tỉnh có văn bản phối hợp gửi lấy ý kiến Bộ Công Thương về sự phù hợp của phương án phát triển Cụm Công nghiệp, điện lực trước khi tích hợp vào quy hoạch tỉnh; Bộ Quốc phòng có văn bản số 1133/BQP-TM ngày 21/4/2021 đề nghị UBND tỉnh triển khai việc tích hợp “các khu quân sự và hợp phần quy hoạch tổng thể bố trí quốc phòng kết hợp với phát triển kinh tế - xã hội” phải được Bộ Quốc phòng nhất trí chấp thuận thì mới tiến hành tích hợp vào quy hoạch tỉnh; Văn bản số 172/BCA-PCCC&CNCH ngày 20/01/2021 của Bộ Công an, Văn bản số 768/C07-P9 ngày 12/4/2021 của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH yêu cầu xây dựng các nội dung liên quan đến hạ tầng phòng cháy chữa cháy...

- *Tồn tại, hạn chế trong quá trình triển khai thực hiện:*

+ Các sở, ngành và đơn vị tư vấn còn lúng túng trong việc xây dựng quy hoạch tỉnh theo Luật Quy hoạch và các văn bản hướng dẫn do thực hiện tư vấn quy hoạch trong bối cảnh pháp luật về Quy hoạch thay đổi (từ lập Quy hoạch tổng thể kinh tế - xã hội theo Nghị định số 92/2006/NĐ-CP của Chính phủ sang lập Quy hoạch tỉnh theo Luật Quy hoạch năm 2017);

+ Một số lĩnh vực tích hợp yêu cầu mức độ chi tiết cao, đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ, thường xuyên, đồng bộ của các sở, ban, ngành, địa phương trong thực hiện công tác lập quy hoạch tỉnh nên trong quá trình triển khai thực hiện còn gặp nhiều khó khăn.

3. Nguyên nhân

3.1. Nguyên nhân khách quan

- Luật Quy hoạch có nhiều quy định mới cả về nội dung và phương pháp lập quy hoạch, quản lý nhà nước theo hướng tích hợp, phối hợp đa ngành nên việc triển khai các văn bản, hướng dẫn của các bộ, ngành Trung ương cần nhiều thời gian nghiên cứu, thực hiện. Một số quy định, hướng dẫn chưa kịp thời hoặc chưa rõ ràng dẫn đến địa phương lúng túng trong triển khai thực hiện. Việc thực hiện lập quy hoạch tỉnh đồng thời với các quy hoạch cấp quốc gia, quy hoạch vùng; trong khi đó, một số nội dung tích hợp phải phụ thuộc quy hoạch cấp quốc gia nhưng các quy

hoạch quốc gia cũng đang tiến hành (như quy hoạch sử dụng đất).

- Diễn biến phức tạp của đại dịch Covid-19 đã làm ảnh hưởng không nhỏ đến tiến độ lập quy hoạch tỉnh thời kỳ 2021-2030; đặc biệt là việc trao đổi, phối hợp với đơn vị tư vấn gặp nhiều khó khăn, gián đoạn; việc tổ chức thẩm định nhiệm vụ Quy hoạch tỉnh bị chậm tiến độ, phải thực hiện qua hình thức trực tuyến ngày 25/3/2020 (Quảng Bình là tỉnh đầu tiên thực hiện thẩm định theo hình thức này).

3.2. Nguyên nhân chủ quan

- Là một trong những địa phương đầu tiên lập quy hoạch theo quy định mới nên các sở, ban, ngành, địa phương và ngay cả các bộ, ngành, Trung ương chưa có kinh nghiệm, chưa hình dung được đầy đủ về nội dung, phương pháp, cách thức và mức độ tích hợp các quy hoạch ngành vào quy hoạch tỉnh, do đó quá trình thực hiện gặp nhiều khó khăn, còn lúng túng trong việc tích hợp quy hoạch theo Luật Quy hoạch. Bên cạnh đó, một số lĩnh vực tích hợp yêu cầu mức độ chi tiết cao, đòi hỏi đơn vị tư vấn phải có chuyên môn sâu, nhất là các ngành kỹ thuật nhưng đơn vị tư vấn chưa đáp ứng được yêu cầu này; mặt khác quá trình thực hiện đòi hỏi sự phối hợp hết sức chặt chẽ giữa các ngành, lĩnh vực; các Bộ, ngành Trung ương và các sở, ban, ngành, địa phương nhưng việc chỉ đạo, hướng dẫn của các bộ, ngành Trung ương đối với các sở, ngành theo tuyến chuyên môn, ngành dọc chưa kịp thời.

- Mặc dù tỉnh đã có chỉ đạo hết sức quyết liệt, song công tác triển khai và chỉ đạo, phối hợp thực hiện lập quy hoạch tỉnh, báo cáo cập nhật số liệu và đề xuất các phương án, nội dung tích hợp vào quy hoạch ở một số ngành, địa phương chưa kịp thời, chất lượng chưa cao còn thiếu sót và quyết liệt.

4. Trách nhiệm của cơ quan, cá nhân có liên quan

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, quá trình triển khai lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch tỉnh Quảng Bình thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến 2050 đã nhận được sự hưởng ứng, đồng thuận của các cơ quan, tổ chức, cá nhân và đông đảo Nhân dân trên địa bàn tỉnh. Các cơ quan, tổ chức liên quan đã vào cuộc kịp thời, thể hiện tinh thần trách nhiệm cao trong việc tham gia và phối hợp lập, thẩm định và phê duyệt quy hoạch tỉnh, nhờ vậy đã góp phần thực hiện cơ bản thành công nhiệm vụ quy hoạch tỉnh đề trình Hội đồng thẩm định.

Tuy nhiên, do việc triển khai thực hiện Luật Quy hoạch phải kết hợp một lúc vừa quy hoạch quốc gia, quy hoạch vùng với quy hoạch tỉnh và thời gian dành cho công tác này chưa nhiều, trong lúc đó lại bị tác động, ảnh hưởng nặng nề của dịch bệnh Covid-19 nên hầu hết các bộ, ngành chưa hoàn thành lập, trình phê duyệt quy hoạch quốc gia, quy hoạch ngành quốc gia thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; chưa xác định rõ định hướng phát triển quốc gia, ngành quốc gia (như quy hoạch không gian biển, quy hoạch sử dụng đất...). Việc chậm trễ này đã làm cho địa phương thiếu căn cứ để lập quy hoạch tỉnh đảm bảo phù hợp với quy hoạch ngành, quy hoạch quốc gia cho nên thời gian tới có thể phải tiếp tục điều chỉnh khi đã có quy hoạch quốc gia, quy hoạch ngành quốc gia thời kỳ 2021-2030.

II. Về việc lập, thẩm định, phê duyệt, điều chỉnh và quản lý nhà nước về quy hoạch đô thị, quy hoạch xây dựng và quy hoạch nông thôn theo quy định của pháp luật về quy hoạch đô thị và pháp luật về xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình

(Do Mục II và Mục VI về lập, thẩm định, phê duyệt, điều chỉnh và quản lý nhà nước về quy hoạch xây dựng theo Đề cương có nhiều điểm dễ bị trùng lặp trong báo cáo, nhất là việc quy hoạch đô thị gắn với quy hoạch xây dựng và cả 02 nội dung đều liên quan đến Luật Xây dựng nên xin được ghép Mục VI vào Mục II để tiện theo dõi).

1. Kết quả đạt được

1.1. Việc ban hành các văn bản

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, sau khi Luật Quy hoạch đô thị năm 2009 và Luật Xây dựng năm 2014 được Quốc hội ban hành và có hiệu lực thi hành, Chính phủ và Bộ Xây dựng ban hành các Nghị định, Thông tư hướng dẫn. Căn cứ quy định pháp luật, UBND tỉnh Quảng Bình đã kịp thời ban hành các văn bản quy định phân công, phân cấp về lập, thẩm định, phê duyệt, quản lý quy hoạch đô thị, quy hoạch xây dựng, quy hoạch nông thôn mới và cấp giấy phép xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình theo thẩm quyền. Cụ thể:

- Quyết định số 29/2011/QĐ-UBND ngày 20/12/2011 về việc ban hành Quy định phân công, phân cấp về lập, thẩm định, phê duyệt, quản lý quy hoạch xây dựng, quy hoạch đô thị và cấp giấy phép xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình.

- Quyết định số 36/2016/QĐ-UBND ngày 02/11/2016 về việc ban hành Quy định phân công, phân cấp về lập, thẩm định, phê duyệt, quản lý quy hoạch xây dựng và cấp giấy phép xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình và thay thế cho Quyết định số 29/2011/QĐ-UBND ngày 20/12/2011 (để đảm bảo phù hợp với Luật Xây dựng 2014 và các Nghị định, thông tư hướng dẫn).

- Quyết định số 40/2017/QĐ-UBND ngày 05/10/2017 của UBND tỉnh về việc sửa đổi, bổ sung một số điều của Quy định phân công, phân cấp về lập, thẩm định, phê duyệt, quản lý quy hoạch xây dựng và cấp giấy phép xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình ban hành kèm theo Quyết định số 36/2016/QĐ-UBND ngày 02 tháng 11 năm 2016 của UBND tỉnh. (Việc điều chỉnh nhằm đảm bảo phù hợp với thực tiễn tại địa phương).

Bên cạnh đó, UBND tỉnh cũng đã ban hành nhiều văn bản quy định trong lĩnh vực quy hoạch chuyên ngành hạ tầng kỹ thuật, như: Quyết định số 04/2012/QĐ-UBND ngày 23/3/2012 về việc Ban hành Quy định phân công, phân cấp trách nhiệm quản lý cây xanh đô thị trên địa bàn tỉnh; Quyết định số 27/2012/QĐ-UBND ngày 20/9/2012 về việc Ban hành Quy chế quản lý hoạt động thoát nước tại các đô thị và các cụm dân cư tập trung trên địa bàn tỉnh Quảng Bình; Quyết định số 29/2012/QĐ-UBND ngày 24/9/2012 về việc Ban hành Quy chế quản lý chất thải rắn tại các đô thị và các cụm dân cư tập trung trên địa bàn tỉnh Quảng Bình; Quyết định số 35/2012/QĐ-UBND ngày 26/9/2012 về việc Ban hành Quy định phân công, phân cấp quản lý đường đô thị trên địa bàn tỉnh Quảng

Bình.

(Có thống kê chi tiết các văn bản tại Mục IV Phụ lục 1 kèm theo)

Nhìn chung, việc ban hành các văn bản đã phát huy tính chủ động và tinh thần trách nhiệm của các cấp, các ngành, các địa phương trong công tác quản lý quy hoạch xây dựng, quy hoạch đô thị, quy hoạch nông thôn trên địa bàn tỉnh; đặc biệt, việc phân cấp được đảm bảo đúng quy định pháp luật và phù hợp với điều kiện năng lực các cơ quan, địa phương cũng như yêu cầu phát triển ngành xây dựng trên địa bàn tỉnh, qua đó tạo được sự thống nhất, phát huy hiệu lực, hiệu quả trong công tác quy hoạch xây dựng.

Trong quá trình triển khai thực hiện Luật Quy hoạch, do một số quy định không còn phù hợp với các quy định pháp luật mới được ban hành, đòi hỏi phải kịp thời điều chỉnh để đảm bảo tính thống nhất và đồng bộ trong việc quản lý quy hoạch xây dựng, kiến trúc trên địa bàn tỉnh nên UBND tỉnh Quảng Bình đã và đang tổ chức lập điều chỉnh “Quy định phân công, phân cấp về lập, thẩm định, phê duyệt, tổ chức thực hiện quy hoạch xây dựng, quy chế quản lý kiến trúc và cấp giấy phép xây dựng trên địa bàn tỉnh Quảng Bình” để thay thế cho các quy định cũ, không còn phù hợp.

1.2. Đánh giá chung về kết quả đạt được trong việc lập, thẩm định, phê duyệt và quản lý nhà nước về quy hoạch đô thị, quy hoạch xây dựng và quy hoạch nông thôn

- Đối với quy hoạch đô thị, quy hoạch xây dựng

Công tác lập quy hoạch để phục vụ quản lý đô thị của các sở, ngành và UBND các cấp có nhiều chuyển biến tích cực; tỷ lệ phủ kín quy hoạch tăng lên, chất lượng đồ án quy hoạch được cải thiện và đã bám sát mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, thu hút đầu tư của tỉnh; việc tuân thủ và chấp hành các quy định của nhà nước về quy hoạch xây dựng của các tổ chức, cá nhân có nhiều chuyển biến tích cực. Việc kiểm tra, thanh tra xử lý vi phạm về quy hoạch xây dựng được tăng cường; diện mạo đô thị ngày càng khang trang hơn. Từ việc chú trọng cho công tác quy hoạch đã thu hút được nhiều dự án đầu tư, nhiều khu đô thị, khu nhà ở thương mại, khu dân cư được khởi công xây dựng, bộ mặt của các đô thị, các khu chức năng đang dần được khởi sắc góp phần phát triển kinh tế xã hội tại địa phương. Quy hoạch chi tiết các khu đô thị, khu nhà ở thương mại, khu dân cư, các tuyến đường đô thị nhìn chung phù hợp và tuân thủ quy hoạch chung, quy hoạch phân khu đã được phê duyệt. Các dự án triển khai cơ bản tuân thủ theo quy hoạch chi tiết đã được phê duyệt.

Từ năm 2010 đến nay, công tác lập quy hoạch trên địa bàn tỉnh được triển khai tương đối đồng bộ từ Quy hoạch vùng tỉnh thời hạn đến 2030 (hiện được nghiên cứu điều chỉnh và tích hợp vào trong Quy hoạch tỉnh Quảng Bình đến năm 2030, tầm nhìn đến 2050), Quy hoạch vùng liên huyện (khu vực ven biển hai huyện Quảng Ninh-Lê Thủy); quy hoạch chung tất cả các đô thị (thành phố, thị xã, thị trấn trên địa bàn tỉnh), đô thị mới (gồm: Dinh Mười, Quảng Phương, Tiến Hóa là các đô thị dự kiến hình thành trong giai đoạn đến năm 2030), quy hoạch chung

khu chức năng (khu Kinh tế Hòn La, Khu kinh tế Cửa khẩu Cha Lo, Vườn Quốc gia Phong Nha Kẻ Bàng); Quy hoạch phân khu các phường nội thành thành phố Đồng Hới, nội thị thị xã Ba Đồn, các xã nội thị thuộc các đô thị Hoàn Lão mở rộng và Kiến Giang mở rộng, khu vực đô thị du lịch Phong Nha; quy hoạch chi tiết các khu vực quan trọng của thành phố, thị xã và các thị trấn, các khu vực, lô đất thực hiện dự án đầu tư xây; tất cả các xã đều được lập quy hoạch xây dựng nông thôn mới (hiện nay phần lớn các xã đang tiến hành lập điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng giai đoạn 2021-2030), quy hoạch chi tiết khu trung tâm xã, điểm dân cư mới ở nông thôn. Một số kết quả nổi bật như sau:

+ Trên địa bàn thành phố Đồng Hới, tỷ lệ đất xây dựng phát triển đô thị có quy hoạch phân khu, quy hoạch chi tiết đạt trên 80%. Việc thiết kế đô thị trên địa bàn thành phố đã được chú trọng, nhiều tuyến phố chính và các trục cảnh quan quan trọng trên địa bàn thành phố đã được lập thiết kế đô thị, điển hình như đường Võ Nguyên Giáp, đường Phạm Văn Đồng, đường Nguyễn Hữu Cảnh, đường Trương Pháp và các tuyến đường hai bên bờ sông Nhật Lệ.

+ Trên địa bàn thị xã Ba Đồn các phường nội thị đã được lập quy hoạch phân khu 100%, tỷ lệ đất xây dựng phát triển đô thị có quy hoạch chi tiết đạt trên 30%.

+ Các đô thị Hoàn Lão, Kiến Giang (đạt tiêu chí đô thị Loại 4) cũng đã và đang tiến hành tổ chức lập quy hoạch phân khu các khu vực phát triển đô thị thuộc thị trấn và xã nội thị; các xã ngoại thị quản lý theo quy hoạch chung đô thị đã được phê duyệt và quy hoạch chung nông thôn mới, quy hoạch chi tiết các trung tâm xã và điểm dân cư nông thôn.

+ Các thị trấn (Quán Hàu, Đồng Lê, Quy Đạt, Nông trường Lê Ninh, Nông trường Việt Trung, Phong Nha) đã được lập quy hoạch chung tỷ lệ 1/5000, Quy hoạch phân khu 1/2000. Các đô thị mới (Dinh Mười, thị trấn huyện lỵ mới của huyện Quảng Trạch) đã được lập quy hoạch chung tỷ lệ 1/5000 - 1/10.000.

+ Việc lập quy hoạch chi tiết các khu đô thị, khu nhà ở thương mại, khu dân cư, các tuyến đường đô thị nhìn chung phù hợp với Quy hoạch chung, quy hoạch phân khu đã được phê duyệt. Các dự án triển khai tuân thủ theo quy hoạch chi tiết đã được phê duyệt.

(Xem số liệu thống kê tại Phụ lục 5A kèm theo)

- *Đối với quy hoạch nông thôn:* Tất cả các xã đều được lập quy hoạch xây dựng nông thôn mới (hiện nay phần lớn các xã đang tiến hành lập điều chỉnh quy hoạch chung xây dựng giai đoạn 2021-2030), quy hoạch chi tiết khu trung tâm xã, điểm dân cư mới ở nông thôn.

2. Tồn tại, hạn chế

Qua giám sát Đoàn ĐBQH tỉnh Quảng Bình nhận thấy, bên cạnh những kết quả cơ bản đạt được vẫn còn một số tồn tại, hạn chế cụ thể như sau:

- *Tồn tại, hạn chế được quy định trong các văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản chỉ đạo điều hành*